Impunerea din oficiu a CAS și CASS: un semnal procedural ferm, cu efecte directe pentru contribuabili | Filip Justin Cucu

Autor: Filip Justin Cucu, Tax Consultant la Biriș Goran

Din ianuarie 2026, stabilirea din oficiu a contribuțiilor sociale obligatorii a ieșit definitiv din zona ipotezelor teoretice. Prin Ordinul nr. 2.735/2025, publicat în Monitorul Oficial nr. 17 din 14 ianuarie 2026, administrația fiscală a fixat, în mod explicit, procedura prin care poate interveni atunci când obligațiile declarative privind CAS și CASS nu sunt respectate pentru anul 2024.

Actul normativ nu rescrie regulile de fond ale contribuțiilor sociale. În schimb, clarifică un aspect esențial, adesea ignorat în practică: ce se întâmplă atunci când Declarația unică lipsește sau este completată incorect și ce instrumente concrete are la dispoziție autoritatea fiscală în aceste situații.

Un ordin procedural, dar cu miză substanțială

Din perspectivă juridică, Ordinul ANAF nr. 2735/2025 este un act de aplicare. Din perspectivă practică însă, el marchează o schimbare de abordare. Procedura descrisă oferă ANAF un cadru operațional coerent pentru identificarea, notificarea și, în final, impunerea din oficiu a contribuțiilor sociale datorate de persoanele fizice.

Într-un context în care autoritatea fiscală a anunțat, în mod constant, accentul pus pe conformarea voluntară și pe

utilizarea datelor existente în sistem, acest ordin completează discursul instituțional cu un mecanism efectiv de intervenție.

Până la acest moment, stabilirea din oficiu a CAS și CASS era percepută mai degrabă ca o opțiune marginală. Procedura recent publicată arată însă că instrumentul este pregătit pentru utilizare curentă.

Cine intră, în mod real, sub incidența procedurii

Aplicarea mecanismului nu este generalizată și nici automată. Ordinul vizează exclusiv persoanele fizice care realizează venituri pentru care există obligația legală de plată a CAS și/sau CASS și care nu își îndeplinesc corect obligațiile declarative pentru anul 2024.

Simpla omisiune a depunerii Declarației unice sau declararea incompletă a contribuțiilor constituie punctul de plecare al analizei fiscale, dar nu declanșează, în sine, impunerea. Procedura presupune o etapă prealabilă de verificare a îndeplinirii condițiilor legale privind nivelul veniturilor și obligația de plată.

Această nuanță este importantă, mai ales pentru profesioniștii independenți și antreprenorii care operează cu surse de venit variabile.

Notificarea prealabilă: ultimul spațiu de manevră pentru contribuabil

Un element-cheie al procedurii îl reprezintă notificarea transmisă contribuabilului. Aceasta nu are caracter simbolic. Prin notificare, autoritatea fiscală comunică explicit riscul stabilirii din oficiu și oferă posibilitatea regularizării situației fiscale înainte de emiterea deciziei de impunere.

Din perspectivă practică, această etapă funcționează ca un ultim filtru. Contribuabilii care depun Declarația unică în

această fază pot evita impunerea estimată. Lipsa oricărei reacții permite însă continuarea procedurii și trecerea la stabilirea din oficiu.

Estimarea contribuțiilor: un mecanism legal, nu unul arbitrar

Procedura exclude explicit ideea unei impuneri discreționare. Baza de calcul a CAS și CASS este estimată folosind informațiile existente în evidențele fiscale, datele raportate de terți, istoricul fiscal al contribuabilului și reperele stabilite de Codul fiscal privind plafoanele minime și maxime.

În practică, această metodă conduce frecvent la raportarea la baza minimă de calcul, în special în cazul CASS. Chiar și în aceste condiții, efectele financiare pot fi relevante, mai ales prin acumularea de dobânzi și penalități de întârziere.

Pentru mediul antreprenorial, mesajul este unul pragmatic: lipsa conformării declarative poate genera costuri fiscale reale, chiar și în absența unor venituri semnificative.

Anularea deciziei: o etapă distinctă, adesea subestimată

Un aspect care continuă să fie insuficient înțeles este legat de efectele depunerii ulterioare a Declarației unice. Ordinul precizează expres că anularea deciziei de impunere din oficiu nu operează automat.

Depunerea declarației în termen de 60 de zile de la comunicarea deciziei deschide posibilitatea emiterii unei decizii de anulare, însă numai după verificarea îndeplinirii condițiilor legale. Această distincție procedurală este esențială și poate avea consecințe directe în planul accesoriilor fiscale.

Concluzie: o procedură care schimbă raportarea la risc

Prin formalizarea acestui mecanism, administrația fiscală transmite un semnal fără echivoc: neconformarea declarativă nu mai este tratată ca o simplă abatere administrativă, ci ca un

risc fiscal gestionabil prin impunere estimată.

Pentru juriști, antreprenori și contribuabili persoane fizice, Declarația unică rămâne punctul central al conformării. Ignorarea acesteia nu mai înseamnă doar o problemă de termen, ci poate declanșa o procedură completă de impunere, cu efecte financiare greu de ignorat și, în anumite situații, dificil de corectat ulterior.